

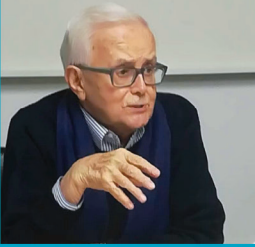
MİV-SAN

Nisan 2025, Sayı - 4

“Birliktelik ve dayanışma içerir.”

DAYANIŞMA MADDİ MİDİR? s.3

MİV-SAN'IN BAŞARISI GÖREV
ALANLARIN OLUMSUZLUKLARA KARŞI
ÖZVERİ İLE ÇALIŞMASINDADIR s.5

İSTANBUL MANİFATURACILAR ÇARŞISI:
IŞIKLA YENİDEN HAYAT BULAN BİR
MODERN MİRAS s.7

7. DÖNEM ASIL YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

BAŞKAN
M. Faruk Soydemir
Ankara

BAŞKAN YARDIMCISI
F. Aslı Ölçal Tezel
Gaziantep

SEKRETER ÜYE
Ahmet Erkan
İstanbul

SAYMAN ÜYE
Belgin Oflazoğlu
Orkunoğlu
İstanbul

ÜYE
Haluk Gökçay
Mersin

ÜYE
Ramadan Cesur
İstanbul

ÜYE
Barış Ayberkin
İstanbul

YEDEK YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

YEDEK ÜYE
Selcan Beşik Filiz
Ankara

YEDEK ÜYE
Ayça Kut
Yalova

YEDEK ÜYE
Petek Ceyhan Ergül
Ankara

YEDEK ÜYE
Tores Dinçöz
İstanbul

YEDEK ÜYE
İlmen Gözde
İstanbul

YEDEK ÜYE
Eylem Deniz Yıldırım
İstanbul

DAYANIŞMA MADDİ MİDİR?

Mehmet Soylu

MİV-SAN Üyesi
Ankara

Var olduğumuzu anladığımızda, yardımlaşma ve dayanışma ve paylaşmanın en küçük ölçeklisinin olduğu aile topluluğunun içinde buluyoruz kendimizi. Yaşımız ilerledikçe ve bulunduğumuz ortamların, faaliyetlerin sayısı arttıkça ve niteliği değiştikçe söz konusu kavramların boyutları da gücü de değişmektedir. Takım sporları, dost ve arkadaşlık ilişkileri, sosyal ve kültürel aktivitelerin bireyi olmak, komşuluk... Bu şekilde ölçek daha da büyüyerek devam eder. Topluluk içinde var olmak, onun bir üyesi olmak sahip olunması gereken birçok kavramı da gündeme getirir; tartışma, üretme, dayanışma, paylaşma, hoşgörü, yengi ve yenilgi gibi... Özellikle küçük yaşta ekip sporları yapanlar bu değerleri daha iyi anlarlar ve yaşam boyu taşırlar. Bunların hepsi çoklu birliktelik içinde gelişmeye başlar.

İnsanların ait oldukları meslek örgütlerinin üyeleri olması, birlikte hareket etmenin gücü, hakların savunulması, korunması ve mesleği icra etmeleri için bir gereklilik olarak değerlendirmek mümkündür. Ancak sivil toplum örgütlerinde üye olmak zorunlu olmadığı için üye olmanın gerekçesinin

sosyal ve toplumsal yarar üzerine olduğunu düşünürüz.

İşte MİV-SAN'ın da mimarlar ailesinin bireylerinin yararını gözetken, dayanışma sonucu oluşacak gücü ortaya çıkarmak amacıyla kurulduğunu düşünüyorum. MİV-SAN ile karşılaşmam 1999 yılında MO Ankara şubesinde Yönetim Kurulu üyesiye bir genel kurul sırasında oldu. Amaç ve hedeflerini anladıktan, üye olma kararını vermek zor olmadı. Yaşamda bir konu hakkında düşünce üretmek ya da karar vermek için anlamak ve anlamlandırmak gerektiğini düşünüyorum. 25 yıldan fazla bir zamandır çok yakından takip edemesem de etkinlikler ve gelişmeleri izlemeye çalışıyorum. 2025 yılından itibaren e-posta yoluyla gönderilen e-bültenin de bu konuda faydalı olduğunu söylemeliyim.

Sandığın 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinde zarar gören, sandık üyesi olsun olmasın birçok meslektaşımıza yönetmeliğe uygun olarak destek verdiğine bir kısmına yakından bir kısmına da sandıktan aldığım bilgiyle tanık oldum. Bir kez daha anladım

ki çok iyi düşünülmüş bir kuruluş sandık. Deprem sonrasında çalıştaylar düzenleyen meslek örgütlerinde çalıştay başlıklarından biri de depremde zarar gören meslektaşlarla iletişim kurarak onları anlama çabalarından oluşuyordu. Böyle zor günlerde de meslektaşlara ve üyelerine destek olabilecek bir kuruluş olduğundan söz ettiğimde, sandığın çoğu meslektaşım tarafından bilinmemesi hatta duyulmaması çok şaşırtıcı idi. O anda habersizlik ve bilgisizlikten kaynaklı gelen üzüntülerini belirten tepkiler çok dikkat çekici idi. Ancak zamanla yaşanan acılar yavaş yavaş unutulmaya başlayınca, sandığın gerekliliği de gündemden düştü haliyle. Çözüm üretmek için zora düşmek gerekmediğini düşünenlerdendim.

1997 yılından günümüze kadar yaklaşık 3500 üyeye ulaşıldığı, aktif olmayan, yani aidatlarını ödemeyen yaklaşık 2000 üye olduğu bilgisi var. Bunca geçen zamana rağmen yeterince sayısal artışın olmaması, aidatlarını ödemeyen, ödeyemeyen üye sayısının fazla olması da düşündürücü. Diğer sivil toplum örgütlerinden de bildiğim kadarıyla gönüllü birlikteliklerde aidat ödemeleri her zaman sorun olmaktadır. Hatta bu tür kuruluşların yaşamını etkin bir şekilde sürdürmesi aidat ödemeleriyle de pek olanaklı görünmemektedir. Yönetim kurullarının hazırladığı dönemlik çalışma programlarına bakıldığında üye sayısının artırılmasına yönelik çok geniş kapsamlı bir alan (mimarlık fakülte ve bölümleri, MO şube genel kurul, danışma kurulları toplantıları ve mimarlık bürolarına ziyaretler vb.) belirlenmesine rağmen sayının neden artmadığı da üyelerin neden pasif üye

durumuna düştükleri de başka bir soru elbette.

Sağlıklı çoğalmayı gerçekleştirmeyi sadece yönetim kurulundan beklemek çok gerçekçi görünmüyor. Sanırım sandık üyelerinin de bu konuda çaba göstermesi gerekecek. Mimarlardan oluşan bu büyük ailenin bireyleri olarak diğer aile bireylerinin de yanında olduğumuzu gösterebilir, hissettirebilirsek manevi anlamda daha güçlü olacağımıza hep birlikte inanırız.

MİV-SAN'IN BAŞARISI GÖREV ALANLARIN OLUMSUZLUKLARA KARŞI ÖZVERİ İLE ÇALIŞMASINDADIR

R. Doğan Tekeli | MİV-SAN Üyesi
İstanbul

Ülkemizin kentleşme sürecine mimarlığıyla tanıklık eden, bir dönemin düşünce yapısına yön veren ve ülkemizin modernleşme öyküsüne mimari bir dil kazandıran Doğan Tekeli, MİV-SAN'ın da köklü tanıklarından...

Sayın Tekeli, Mimarlık Vakfı'nın Kurucular Kurulu üyeliğinizin yanı sıra 1999'dan beri Yardımlaşma Sandığı (MİV-SAN)'nın da aktif üyesi olarak konumlanıyorsunuz. Sizi o günlerde bu yapıda olmaya yönlendiren kişisel ya da mesleki motivasyon tam olarak neydi?

Mimarlar Odası, tüm mimar ve mühendislerin üye olmakla yükümlü olduğu Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin Kuruluş Kanunu gereği olarak 1954 yılında kurulmuştur. Gündüz Özdeş ve Aydın Boysan kuruluş çalışmalarının başında geliyordu. O yıl, yeni kurulan Mimarlar Odası'na toplamda yaklaşık 600 kişi kaydolmuştur.

Yanılmıyorsam 1975-80 yılları arasında olmalı, Mimarlar Odası'nın yasal görevleri yanında başka hizmetler yapabilecek bir diğer kuruluşa ihtiyacı olduğu anlaşılmıştır. Daha önceki Oda yönetimlerinde önemli görevlerde bulunmuş olan değerli arkadaşımız Engin Omacan, bu ihtiyacın kurulacak bir vakıf bünyesinde karşılanabileceğini öngörmüştür. Böylece, Mimarlık Vakfı, Sayın Omacan'ın üstün gayretleriyle kuruldu.

Vakfın başlıca iki amacı vardı. Biri mimarlık mesleğinin bilimsel çalışmalarla güçlendirilmesi, ikincisi ise mimarların kendi aralarında yardımlaşma

ihtiyaçlarının karşılanmasıydı. Vakıf, kendisine bağlı bir mimarlık enstitüsünü ve bir yardımlaşma sandığını (MİV-SAN) kurmuş ve hayata geçirmişti.

Mimarlar Odası'nın kuruluşundan beri Oda yönetimlerinin yanında bulunup çalışmalara katkı vermek isteyen üyelerinin sayısı, tüm üyelerinin yaklaşık %10'u civarındaydı. Oda'nın ilk genel kurullarının 50-60 üyeyle gerçekleştirildiğini hatırlıyorum. Bu sayı zamanla yaklaşık 200 üyeyi bulmuştu.

Vakıf kurulduğunda Engin Omacan, Vakfın olabildiğince çok kurucu üyesi olmasını istiyordu. Bu nedenle sanıyorum Oda'nın yakın çevresinde bulunan tüm üyeler (galiba 190 kişi) kurucu üye olarak kayda geçirilmişti. Böylece ben de kurucu üyeler arasına katılmış oldum.

70 yılı aşkın meslek deneyiminizden yola çıkarak, sizce bir meslek grubunun kendi içinde dayanışma kültürü geliştirmesi neden önemlidir?

MİV-SAN, sizin için bu anlayışa cevap verebiliyor mu? İnsanlar toplu halde yaşamaya başladıklarından beri, kendi aralarında dayanışmaya, yardımlaşmaya ihtiyaç duymuşlardır. Kimileri doğuştan gelen niteliklerinden dolayı ya da yaşamın doğal akışı içinde karşılaştıkları durumlarla diğer insanlara göre daha güçsüz

bireyler haline gelmişlerdir. Güçlü olanların, güçsüzlere yardım etme güdüsü insanın doğasında var olan niteliklerdendir.

Bunedenle toplumlar, Kızılay gibi, Emekli Sandığı gibi tüm toplumu kapsayan yardım kuruluşları kurmuşlardır. Daha küçük grupların sadece kendi aralarında yardımlaşmayı sağlamak amacıyla kurumlar kurmalarının nedeni herhalde insanların kendilerini bu kuruluşlara daha yakın hissetmelerinden kaynaklanmaktadır. Ne var ki bu tür kuruluşlarının yaşatılması, tüm üyelerinin yakından ilgilenmelerini ve katkıda bulunmaya gönüllü olmalarını gerektirmektedir. MİV-SAN'ın böyle geniş bir ilgi gördüğünü söylemek galiba mümkün değildir.

Son yıllardaki çalışmalarını yakından izleyemediğim için bilemediğim MİV-SAN'ın, kuruluş amaçlarına ulaşmada oldukça sınırlı kaldığını düşünüyorum.

Geçmişle bugünü harmanladığınızda MİV-SAN, genç meslektaşlarına ulaşma konusunda sizce nasıl bir yol izlemeli? Genç meslektaşlarımıza ulaşmak için, Oda'nın tüm etkinliklerinde, MİV-SAN'ı tanıtacak üç-dört dakikalık bir video gösterisi yapılabilir.

Ayrıca, genç meslektaşlarımızla tanışmak amacıyla kokteylli toplantılar düzenlenebilir.

MİV-SAN Afiş Yarışması, MİV-SAN Logo Yarışması gibi çeşitli amaçlara yönelik yarışmalar açılabilir.

MİV-SAN'da çeyrek asırlık üyeliğiniz göz önüne alındığında hafızanızda yer eden özel bir an, belki dönüm noktası olarak adlandırdığınız bir olay var mı? Belki bir kırılma, dönüşüm noktası değil ama uygulandığım bir anıyı aktarmak isterim. Herhalde on yıl önce olmalı, yeni mezun

bir meslektaşımız beni ziyarete geldi. Kalın bir siyah cam zemin üzerine kendi eliyle üç boyutlu metal parçalardan oluşan bir heykelcik tasarlamış ve bunu bana teşekkürünü bildirmek üzere heyecanla getirmişti. Benim bursumla eğitimini tamamladığını söylüyordu. Ben de ilk defa karşılaştığım bu nazik değerbilirlikten çok mutlu olmuştum.

Noktalarken şunu da eklemek isterim, Yardımlaşma Sandığı'nın neredeyse 30 yıllık uzun bir öyküsü var, uzun ömürlü olmasında sizce en büyük rol ne oldu? Sandığın bugün işler ve ayakta olması sadece ihtiyaçla mı, yoksa değerlerle mi ilgilidir?

MİV-SAN'ın bugün işler ve ayakta olmasının en büyük nedeni, baştan beri Vakıf yönetiminde görev alan arkadaşlarımızın, pek çok olumsuz koşula karşın büyük bir sorumluluk duygusu ve özveriyle görev yapmış olmalarıdır.

Bu nedenlerle, Vakıf başkanlarımız Engin Omacan, Maruf Önal, Doğan Hasol, Nejat Yavaşoğulları, Yaşar Marulyalı ve Bülend Ceylan'ı içten teşekkürler ve saygılarla anmalıyız.

İSTANBUL MANİFATURACILAR ÇARŞISI: IŞIKLA YENİDEN HAYAT BULAN BİR MODERN MİRAS

Gökür Kayır

MİV-SAN Üyesi
Almanya

İstanbul'un tarihi yarımadasında yer alan ve Atatürk Bulvarı boyunca Haliç'ten Bozdoğan Kemerli'ne kadar uzanan İstanbul Manifaturacılar Çarşısı, Doğan Tekeli, Sami Sisa ve Metin Hepgüler tarafından 1967 yılında, dönemin tüccarlarının ihtiyaçlarına yönelik geliştirilen bir kentsel tasarım yarışmasının sonrasında gelişen süreçte, yine yarışma yoluyla tasarlanan bir ticaret ve alışveriş yapısı. Tarihi dokuyla modern mimarinin dengeli bir şekilde bir araya geldiği bu yapı (Tekeli & Sisa, 1999; Tekeli, 2012), kentin modernleşme sürecinin ve mimari hafızasının da önemli bir taşıyıcısı. Tasarlandığı günden bu yana ise çarşı, hem fiziksel hem de işlevsel anlamda değişime uğrayarak, özgün kimliğinin bir kısmını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış. (Benli & Güner, 2017).

2013-2017 yılları arasında Kadir Has Üniversitesi'nde mimarlık eğitimi aldığım sırada İMÇ yalnızca derslerde okuduğum, sevgili Sibel Bozdoğan Hocamızın davetiyle hikâyesini doğrudan Doğan Tekeli'den dinleme şansı bulduğum bir yapı değil, okulumun konumu sayesinde günlük yaşamımın da bir parçası haline gelen bir yapıydı. UNESCO kültürel miras listesinde yer alan iki önemli semt olan Süleymaniye'den Zeyrek'e yürürken karşılaştığım,

içinde yer alan meşhur pilavcıya yemek yemeye gittiğim, bazen bir gölgelik, bazen bir manzara durağı olan bu yapı, benim için İstanbul'un katmanlı tarihinin sessiz ama güçlü bir aynasıydı. Bu kişisel bağ, yıllar sonra tez çalışmamda İstanbul Manifaturacılar Çarşısı'na yer vermeme vesile oldu.

Almanya'da Mimari Aydınlatma Tasarımı Yüksek Lisansı kapsamında sunduğum tez çalışmada, çarşıyla olan kişisel deneyimlerimi hatırlayarak ve yapının konumu, çevresiyle olan ilişkisi ve mimarisinin taşıdığı potansiyelin farkında olarak, zamanla değişen ve dönüşen İMÇ'nin günümüzde kent yaşamına nasıl katılabileceğini aydınlatma tasarımı aracılığıyla sorgulamaya çalıştım. İMÇ için geliştirilen aydınlatma tasarımı, küçük, yerinde ve hassas müdahaleler halinde, mekânsal problemleri çözmenin ve yeni kamusal ilişkiler kurmanın imkânlarını sağlayan bir kentsel akupunktur aracı olarak değerlendirilebilir miydi? Bu soruya cevap verebilmenin en iyi yolu yapıyı ve yapının çevresiyle kurduğu ilişkiyi çok iyi anlamaktan geçiyordu. Yaptığım alan çalışmaları ve kullanıcı anketleri sonucunda, yapının zayıflamış yaya bağlantıları, gece kullanımındaki yetersizlik ve güvenlik endişesi, mimari

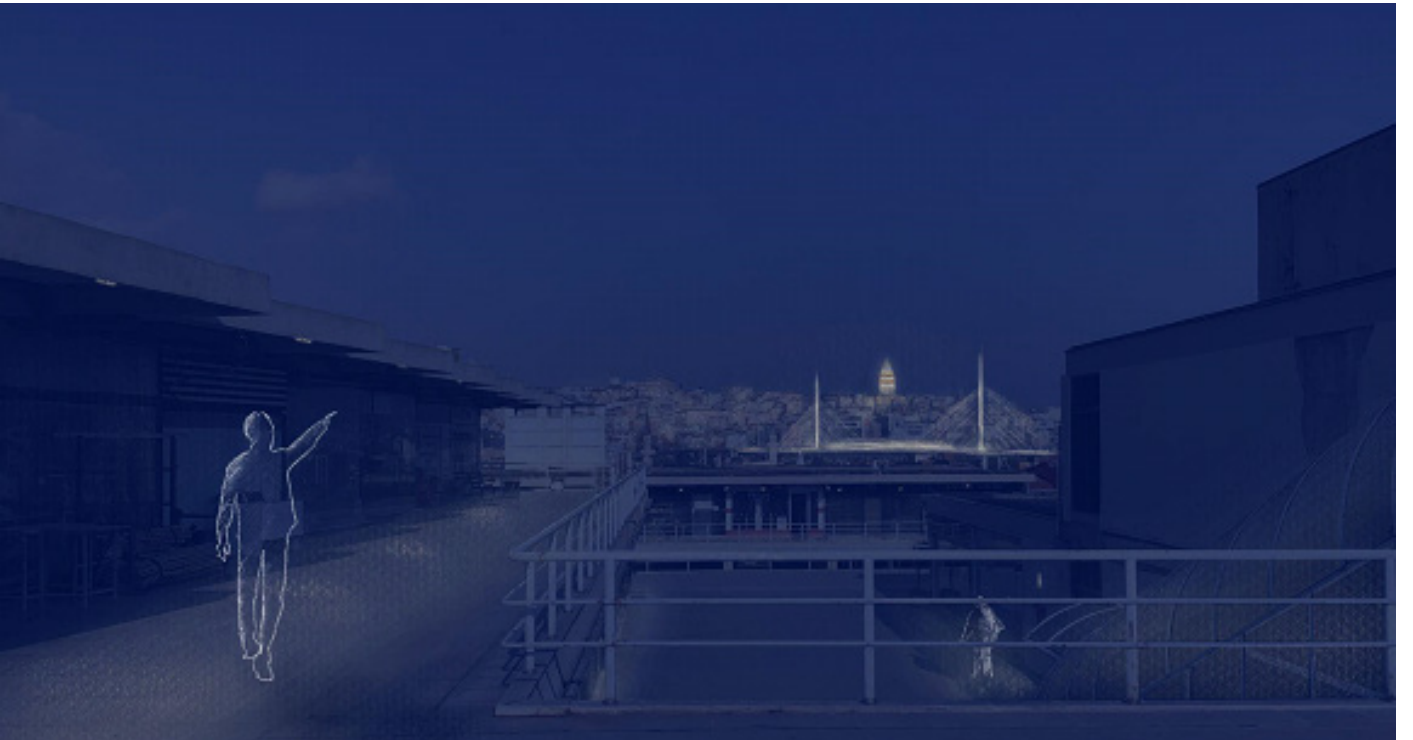

kimlik kaybı ve kamusal alanların işlevsizliği gibi başlıklarda problemler taşıdığını gördüm. (Kayır, 2023).

Saha analizleri ve kentsel akupunktur üzerine yaptığım okumalar sonucunda, çarşının mimari ve mekânsal değerlerini ön plana çıkaran, gece görünürlüğünü artırarak mekâna yeni bir yaşam döngüsü kazandıran, ortak alan kullanımlarını tanımlı hale getiren, Atatürk

Bulvarı ile çevresindeki mahalleler arasında güçlü bir yaya deneyimi kuran bir tasarım yolu izledim.

Aydınlatma tasarımında yapılan müdahalelerin, İMÇ'nin tasarım sürecinde de dikkate alınan Bozdoğan Kemer, Galata Kulesi, Zeyrek Camii ve Süleymaniye Kompleksi gibi anıtsal yapıların seyrini destekleyen alanları koruyacak ve bu tarihi yapıların görsel deneyimini

zayıflatmayacak şekilde özenle geliştirilmesi tasarımda dikkatle ele aldığım farklı bir konuydu.

İMÇ'nin çevreyle olan ilişkisini güçlendiren farklı konumlarında sergilenen ve yapının tasarlandığı dönemin çağdaş sanat anlayışını günümüze taşıyan sanat eserlerinin aydınlatmayla görünür kılınması da, yapının kültürel katmanlarının daha erişilebilir hale getirilmesi nedeniyle tasarımda ele aldığım önemli bir konuydu. Yapının, sürekli bir dolaşıma olanak tanıyacak şekilde kurgulanmış mekânsal yapısını; sanat eserlerini içine alan, İstanbul'un farklı noktalarına seyir imkânı veren ve İMÇ 5533 sergilerini ziyaret etme olanağı sunan bir sanat rotası üzerinden aydınlatma tasarımıyla destekleyerek görünür kılmak, bu yapının bir açık hava müzesi olarak takdir edilebileceğini göstermek tasarımdaki başlıca hedeflerimden biriydi.

Çevresine duyarlı ve yerinde müdahalelerle aydınlatma tasarımının kentsel akupunktur

rolü üstlenebileceğini bu çalışma sonucunda anlamak benim için de yapının sürdürülebilirliği ve aydınlatma tasarımının gücünü görmek açısından heyecan ve umut vericiydi.

İstanbul gibi, çoğu zaman mevcut yapıları yıkıp yeniden inşa etmenin çözüm olarak karşımıza çıktığı, rant odaklı dönüşümlerin hızla arttığı bir kentte, geçmişte yıkılma tehdidiyle de karşı karşıya kalmış, mimarlık camiasının ve meslek örgütlerinin yoğun çabası sayesinde (TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, 2008) ayakta kalmış İstanbul Manifaturacılar Çarşısı gibi değerli yapıların aydınlatma tasarımıyla uygulanan küçük ve doğru müdahalelerle, kamusal yaşama geri kazandırılabilceğini göstermek benim için bir hayli önemli ve böyle önemli bir yapıyı tezim vesilesiyle yurtdışındaki sınıf arkadaşlarım ve hocalarıma tanıtmak da mutluluk vericiydi.

Yıkmadan, yok etmeden; var olanın değerini anlayarak ve potansiyellerinin farkında olarak, onarıcı bir mimarlık yaklaşımı geliştirmenin bugün her zamankinden daha kıymetli olduğunu

düşünüyorum. Bugün sadece bir alışveriş ve ticaret merkezi değil; geçmişi ve geleceği buluşturan bir eşik alanı olan İMÇ, doğru ve duyarlı müdahalelerle kamusal hayatın aktif bir parçası olabilir. Işık, yalnızca bir aydınlatma unsuru olmaktan öte; mekânın ruhunu ve hafızasını görünür kılacak bir anlatı dili olarak güçlü bir rol üstlenebilir.

Bu çalışmada önerdiğim yaklaşımla, İstanbul Manifaturacılar Çarşısı gibi değerli bir yapının İstanbul'un canlı, çok katmanlı kent hayatına karışabileceğine inanıyorum: geçmişten beslenen, geleceğe ışık tutan bir kamusal yaşam sahnesi olarak.

Kaynaklar

- Benli, G. & Güner, A. (2017). Two Unique Protected Sites with a Modern Heritage in

Historical Peninsula in Istanbul. Istmedipol.

- Casagrande, M. (2014). Paracity: Urban Acupuncture. Biourbanism [Preprint].
- Kayır, G. (2023). Lighting Design as an Urban Acupuncture: Case Study İstanbul Textile Traders' Market. Master Thesis, Hochschule Wismar.
- Lerner, J. (2016). Urban Acupuncture. Island Press.
- Tekeli, D. (2012). Mimarlık: Zor Sanat. Yapı Kredi Yayınları.
- Tekeli, D. & Sisa, S. (1999). Projeler: Yapılar. Ege Yayınları.
- TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi. (2008). State Council Decision on İMÇ Demolition Case.
- UNESCO World Heritage Centre. (no date). Historic Areas of Istanbul.

MİVSAN'DAN HABERLER

**1-31 Mayıs 2025 tarih aralığında
4 meslektaşımız MİV-SAN'lı oldu.**

İLETİŞİM BİLGİLERİMİZ:

: 0212 245 16 66

: 0533 382 96 48

: mivsan@mimarlikvakfi.org.tr

: www.miv-san.org

: @mivsan

: Mivsan – Mimarlık Vakfı Sosyal
Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı

: TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul BK Şubesi Karaköy Hizmet Binası
Kemankeş Cad. No:31 K: A Beyoğlu İstanbul

HEY, YENİ MEZUN MESLEKTAŞIM!

SEN DE
MİV-SAN ÜYESİ
OLMAK İSTER
MİSİN?

